

Vzkříšený Pán

MAREK 16. KAPITOLA

Texty na tento týden

Mk 15,42–47; Mk 16; Ko 2,10–12; 1K 15,1–8; Da 9,24–27; J 20,11–18

Základní verš

„Řekl jim: ‚Neděste se! Hledáte Ježíše, toho Nazaretského, který byl ukřižován. Byl vzkříšen, není zde. Hle, místo, kam ho položili.‘“ (Mk 16,6)

Ježíšovo ukřižování jako umíráček odzvonilo nadějším a víře jeho učedníků. Byl to pro ně temný závěr týdne. Nejenže je zlomila smrt jejich Mistra, ale báli se i o své životy (J 20,19).

Při studiu poslední kapitoly Evangelia podle Marka se soustředíme na události, které následovaly po Ježíšově smrti.

Nejprve se podíváme na načasování Ježíšova vzkříšení a na to, proč ženy v tu neděli ráno přišly ke hrobu. Adventisté se někdy vyhýbali ránu vzkříšení pro způsob, jakým se zneužívá k potvrzení svatosti neděle. Uvidíme však, že máme důvod k radosti, a to navzdory falešné teologii, která vzešla z nedělního vzkříšení.

Potom se budeme v lekci věnovat úvodním veršům Marka 16 a podíváme se, jak jsou spojeny s tématem, které prochází celou knihou. V pondělí a úterý se naše studium soustředí na koncept, který tvoří centrum evangelia.

V závěru týdne (středa a čtvrtek) přezkoumáme zbytek 16. kapitoly a budeme uvažovat o poslání, které vyplývá z textu pro nás. Naše studium uzavřeme výzvou, která čtenáře Evangelia podle Marka vede k tomu, aby nesl evangelium do celého světa.

Osnova lekce

Závěrečná kapitola Markova vyprávění o Ježíši je skutečným „happy endem“. Smrt neměla poslední slovo, ale centrem křesťanského života, naděje a zvěsti se stává spolehlivé svědectví o tom, že Ježíš znovu vstal, žije a je vítězem nad smrtí a hříchem.

- Mk 15,42–16,8: Vzkříšení jako vrcholně radostná událost (neděle)
- Mk 16,1–8: Prázdný hrob (pondělí)
- Mk 16,1–8: Jděte a řekněte to ostatním (úterý)
- Mk 16,9–20: Spolehlivé svědectví (středa)
- Mk 16,14–20: Poslání nést tuto právu celému světu (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

RADOST ZE VZKŘÍŠENÍ

‘Ale když vzhledly, viděly, že kámen je odvalen; a byl velmi veliký. ⁵Vstoupily do hrobu a uviděly mládence, který seděl po pravé straně a měl na sobě bílé roucho; i zděsily se. ⁶Řekl jim: „Neděste se! Hledáte Ježíše, toho Nazaretského, který byl ukřižován. Byl vzkříšen, není zde. Hle, místo, kam ho položili.“ (Mk 16,4–6)

Osobní studium

Přečti si text Mk 15,42–16,6. Co se z něho dovídáme? V čem spočívá důležitost těchto veršů pro pochopení příběhu vzkříšení?

Všichni pisatelé evangelíí se shodují, že Ježíš zemřel v den, který označili jako „den přípravy“ (Mt 27,62; Mk 15,42; L 23,54; J 19,14.31.42). Většina komentátorů to chápe jako odkaz na den od západu slunce ve čtvrtek až do západu slunce v pátek. Ježíš zemřel v pátek pozdě odpoledne a poté byl rychle pohřben ještě před západem slunce.

Během soboty Pán odpočíval v hrobě a odpočívaly i ženy: „Ale v sobotu zachovaly podle příkázání sváteční klid“ (L 23,56) i všichni Ježíšovi učedníci. Z jejich strany by šlo o velmi zvláštní jednání, kdyby zároveň měli dojem, že se Ježíš nějakým způsobem snažil zrušit nebo alespoň zmenšit vážnost soboty, jejíž svěcení přikazovalo čtvrté přikázání.

V sobotu večer si ženy nakoupily vonné masti a oleje a v neděli ráno šly k hrobu

s touhou řádně se postarat o Ježíšovy ostatky. Ježíš však v hrobě nebyl!

Již ve druhém století začali někteří křesťané připisovat význam tomu, že Ježíš vstal z mrtvých v neděli. To se postupně stalo základem svěcení neděle. Učí to však Nový zákon?

Přečti si Ko 2,10–12. Co je novozákonní památkou Ježíšova vzkříšení?

V celé Bibli nenacházíme ani jednu zmínku o tom, že by se na památku Ježíšova vzkříšení měla stát neděle svatým dnem. Pro křesťany je touto památkou křest. „Byli jsme tedy křtem spolu s ním pohřbeni ve smrt, abychom – jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých slavnou mocí svého Otce – i my vstoupili na cestu nového života“ (Ř 6,4).

Bez ohledu na falešnou teologii týkající se nedělní bohoslužby se jako adventisté můžeme a máme radovat ze vzkříšení Ježíše Krista v neděli ráno. On svou smrtí a zmrtvýchvstáním zvítězil nad smrtí a v jeho vzkříšení máme naději a jistotu.

Aplikace

„Veleben bud' Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, neboť nám ze svého velikého milosrdenství dal vzkříšením Ježíše Krista nově se narodit k živé naději“ (1Pt 1,3). Apoštol Pavel si byl jist nejen Ježíšovým vzkříšením, ale i nadějí, která z tohoto vzkříšení vyplývala. Jak můžeš prožívat podobnou jistotu i ty?

ODVALENÝ KÁMEN

¹Když uplynula sobota, Marie z Magdaly, Marie, matka Jakubova, a Salome nakoupily vonné masti, aby ho šly pomazat. ²Brzy ráno prvního dne po sobotě, sotva vyšlo slunce, šly k hrobu.

³Říkaly si mezi sebou: „Kdo nám odvalí kámen od vchodu do hrobu?“ „Ale když vzhledly, viděly, že kámen je odvalen; a byl velmi veliký.“ ⁵Vstoupily do hrobu a uviděly mládence, který seděl po pravé straně a měl na sobě bílé roucho; i zděsily se. ⁶Řekl jim: „Neděste se! Hledáte Ježíše, toho Nazaretského, který byl ukřižován. Byl vzkříšen, není zde. Hle, místo, kam ho položili.“ (Mk 16,1–6)

Osobní studium

Přečti si Mk 16,1–8 a 1K 15,1–8. Co mají tyto pasáže společného?

Příběh o vzkříšení se objevuje ve všech evangeliích. Každý z pisatelů představuje tento příběh z jiné perspektivy, ale všechna podání obsahují základní pojmy, které se objevují i v 1K 15,1–8.

Čtyři myšlenky se objevují opakovaně – zemřel, byl pohřben, vstal z mrtvých, byl viděn. V Markovi se o tom, že zemřel a byl pohřben, mluví v 15. kapitole. O skutečnosti, že vstal a že byl viděn, se mluví v 16. kapitole. U Marka však nacházíme i určitou odlišnost, když se od bytosti v bílém rouchu dozvídáme, že se s Ježíšem setkají v Galileji. „Tam ho spatříte, jak vám řekl“ (Mk 16,7; viz také J 21).

Někteří lidé považují za ohromující, že křesťané věří ve vzkříšeného Pána. Ale důkazy o jeho vzkříšení jsou dostatečné a opodstatněné.

Pro začátek stačí věřit v Boha jako Stvořitele (viz Gn 1 a 2) a myšlenka zázraku vzkříšení se stává oprávněnou. Bůh, který stvořil vesmír a potom život na zemi, měl určitě moc vzkřísit Ježíše. Existence Boha neznamená, že Ježíše musel vzkřísit za každých okolností, ale že to mohl udělat.

Dalším důkazem vzkříšení je prázdný hrob. Tuto skutečnost uznávají i ateističtí

historici. Pokud by hrob nebyl prázdný, tvrzení o Ježíšově vzkříšení by selhalo hned na začátku, protože existence jeho těla by zničila jakákoli tvrzení o vzkříšení.

Nefunguje ani pokus zpochybnit prázdný hrob tvrzením, že Ježíšovo tělo ukradli učedníci. U hrobu stála stráž, která měla něčemu takovému zabránit. Pokud by se učedníkům přece jen podařilo ukrást Ježíšovo tělo, proč nebyli nikdy za tuto krádež ani obžalováni, ani zatčeni? Náboženští vůdci totiž věděli, že učedníci nic takového neudělali.

Kromě toho existovalo příliš mnoho svědků, kteří dosvědčili, že viděli vzkříšeného Krista. Mnozí, včetně učedníků, nejprve nevěřili. Ale dokonce i nepřítel křesťanů, jistý Saul, přišel s velmi přesvědčivým tvrzením, že viděl vzkříšeného Pána. Pozdější život apoštola Pavla je svědectvím, že tato zkušenost velmi radikálním způsobem změnila celé nasměrování jeho života.

A konečně (i když existuje mnoho jiných důvodů), jak by bylo možné vysvětlit rozmach křesťanské církve založené lidmi, kteří tvrdili, že viděli vzkříšeného Pána? Proč by tito lidé byli ochotni zemřít za to, o čem věděli, že je lež? Jejich konzistentní svědectví – nejen bezprostředně po Ježíšově smrti (Sk 3,15), ale i po letech (1Pt 1,3), je přesvědčivým důkazem o Ježíšově vzkříšení.

Aplikace

Jak bys odpověděl na otázku, jaké máš důkazy o Kristově zmrtvýchvstání?

ŽENY U HROBU

¹Když uplynula sobota, Marie z Magdaly, Marie, matka Jakubova, a Salome nakoupily vonné masti, aby ho šly pomazat. ²Brzy ráno prvního dne po sobotě, sotva vyšlo slunce, šly k hrobu. ³Říkaly si mezi sebou: „Kdo nám odvalí kámen od vchodu do hrobu?“ Ale když vzhledly, viděly, že kámen je odvalen; a byl velmi veliký. (Mk 16,1–4)

Osobní studium

„Ženy, které stály u kříže v den Ježíšovy smrti, čekaly, až skončí sobota. První den týdne časně zrána vyšly k hrobu a vzaly s sebou vzácné masti, aby mohly pomazat Spasitelovo tělo. Na jeho zmrtvýchvstání ani nepomyslely. Ztratily všechny naděje a v srdci jako by se jim usadil černý mrak. Cestou vzpomínaly na Kristovy milosrdné skutky a na slova, kterými je povzbuzoval. Ale jeho slib: „Uvidím vás však opět,“ si nepřipomněly (J 16,22).“ (DA 788; TV 504)

Znovu si přečti text Mk 16,1–8. Co se stalo u Ježíšova hrobu a jak na to reagovaly přítomné ženy?

Od začátku evangelia čtenář ví, že Ježíš je Mesiáš. Ale v samotném textu je první osobou (neposedlou démonem), která Ježíše prohlašuje za Mesiáše, až apoštol Petr v Mk 8,29. O tomto vyznání se dozvídáme až v polovině knihy!

V Evangeliu podle Marka Ježíš opakově lidem říká, aby mlčeli o tom, kým je,

a o uzdraveních, která učinil. V Mk 1,44 říká malomocnému, aby nikomu neřikal o svém uzdravení. V Mk 5,43 říká Jairovi a jeho manželce, aby nikomu nevyprávěli o vzkříšení jejich dcery. V Mk 7,36 říká shromážděným, aby nikomu neřikali o tom, že uzdravil hluchoněmého muže. A konečně, svým učedníkům přikazuje, aby nemluvili o tom, že je Mesiáš (Mk 8,30; viz také Mk 9,9). Není pochyb, že hlavním důvodem těchto Ježíšových výzev bylo získat dostatek času na dokončení jeho služby, jak o tom mluvil prorok (Da 9,24–27).

Nyní, když se ženy dozvěděly o Ježíšově vzkříšení, vystrašené a užaslé utekly od hrobu a alespoň zpočátku nemluvily o tom, co se stalo.

Ticho však netrvalo dlouho. Co se dozvídáme na konci Evangelia podle Marka? „Oni pak vyšli, všude kázali; a Pán s nimi působil a jejich slovo potvrzoval znameními“ (Mk 16,20).

Motiv mlčení o Ježíši a o tom, kdo je a co udělal, skončil. Závěr knihy nám ukazuje, že učedníci kázali dobrou zprávu „všude“.

Aplikace

Proč nesmíme mlčet o Ježíši a o tom, co udělal? Komu můžeš dnes vyprávět o Ježíši a o plánu spasení?

ZJEVIL SE MARIÍ A OSTATNÍM

⁹Když Ježíš ráno prvního dne po sobotě vstal, zjevil se nejprve Marii z Magdaly, z níž kdysi vyhnal sedm démonů. ¹⁰Ona to šla oznámit těm, kteří bývali s ním a nyní truchlili a plakali. ¹¹Ti, když uslyšeli, že žije a že se jí ukázal, nevěřili. [...] ¹⁴Konečně se zjevil samým jedenácti, když byli u stolu; káral jejich nevěru a tvrdost srdce, poněvadž nevěřili těm, kteří ho viděli vzkříšeného. (Mk 16,9–11.14)

Osobní studium

Přečti si text Mk 16,9–20. Co tyto verše přídávají k příběhu o vzkříšení?

Téměř celý text Mk 16,9–20 má paralely s jinými pasážemi v Novém zákoně: Marie Magdalská hned u hrobu viděla Ježíše (Mt 28,1.9.10; J 20,11–18; porovnej s L 8,2); dva učedníci se setkávají s Ježíšem na cestě (L 24,13–35); pověření jedenácti (Mt 28,16–20; L 24,36–49; J 20,19–23).

První osoba, která viděla Ježíše živého, byla Marie Magdalská (J 20,11–18). Viděly ho i jiné ženy (Mt 28,8–10). Je příznačné, že první lidé, kteří viděli vzkříšeného Pána, byly ženy. Svědectví žen se ve starověkém světě nepovažovalo za příliš důležité. Pokud by byl příběh vymyšlen, bylo by mnohem pravděpodobnější, že by jako první svědci vystupovali muži. Svědectví však nepřináší muži. Nikdo z dvanácti. Svědectví o vzkříšení přináší žena. To ona jde oznámit dobrou zprávu učedníkům. Není překvapivým, že její svědectví zprvu nikdo nevěří.

Pravděpodobně se učedníkům něco takového zdálo příliš fantastické a žel i proto, že Marie byla žena.

Obhájci Ježíšova příběhu o vzkříšení považují právě skutečnost, že Ježíše jako první viděly ženy, za silný důkaz pravdivosti celého příběhu.

Co se dozvídáme z verše Mk 16,14? Proč by tento text nedával smysl, kdyby se jednalo o smyšlený příběh?

Pokud by si učedníci příběh vymysleli, určitě by sami sebe nevykreslovali takto špatně. Ježíš je káral a vyčítal jim „nevěru a tvrdost srdce“. Od doby Ježíšova zatčení až po jeho zjevení se po vzkříšení zobrazují evangelia Ježíšovy následovníky ve velmi negativním světle: utíkají, zapírají, lžou, bojí se, nevěří. Pokud by šlo o smyšlený příběh, nedával by takový popis smysl.

Naproti tomu jejich pozdější odvážné a neochvějné hlásání zmrtnýchvstalého Krista a naděje, kterou nabízí každému, představuje silný důkaz o pravdivosti jejich poselství.

Aplikace

Jak se můžeme chránit před pádem do duchovní pasti pochybností a nevěry? Proč potřebujeme být každý den spojeni se vzkříšeným Kristem?

JDĚTE DO CELÉHO SVĚTA

¹²Potom se zjevil v jiné podobě dvěma z nich cestou, když šli na venkov. ¹³Ti to šli oznámit ostatním; ale ani těm nevěřili. ¹⁴Konečně se zjevil samým jedenácti, když byli u stolu; káral jejich nevěru a tvrdost srdce, poněvadž nevěřili těm, kteří ho viděli vzkříšeného. ¹⁵A řekl jim: „Jděte do celého světa a kaďte evangelium všemu stvoření. ¹⁶Kdo uvěří a přijme křest, bude spasen; kdo však neuvěří, bude odsouzen. (Mk 16,12–16)

Osobní studium

Co řekl Ježíš svým učedníkům, když se jim zjevil? Co tato slova znamenají pro nás dnes? (Mk 16,14–20)

První slova Ježíše učedníkům jsou znamenána pouze nepřímou (Mk 16,14). Ježíš učedníkům vyčítá nevěru a tvrdost srdce. Otázka nevěry tedy není jen současným problémem. Jak jsme již viděli, i první Ježíšovi učedníci zápasili s nedostatkem víry (Mt 28,17; J 20,24–29). A to osobně strávili s Ježíšem několik let a opakovaně byli svědky jeho zázraků a znamení.

Ježíš jim však různými způsoby poukázal na skutečnost svého vzkříšení. Svědectví učedníků v kombinaci s důkazy shrnutými v pondělní lekci tvoří pevný základ víry.

Ježíš nakonec pověřil své učedníky, aby nesli evangelium světu. Jeho příkaz má široký záběr a rozsáhlý dosah. Učedníci mají jít do celého světa a zvěstovat evangelium všemu stvoření. Ježíš jim pak vysvětluje i výsledek jejich práce: „Kdo uvěří a přijme křest, bude spasen; kdo však neuvěří, bude odsouzen“ (Mk 16,16).

Následuje popis znamení, která budou doprovázet práci jeho učedníků: vyhánění

démonů, mluvení novými jazyky, ochrana před hrozbami a uzdravování nemocných. Někteří lidé si mylně vyložili text Mk 16,18 jako výzvu, aby křesťané projevovali svou víru chytáním jedovatých hadů. Žádné takové troufalé jednání zde není povoleno. To, co Ježíš popisuje, je ochrana při zapojení do misijního díla, jak se to projevuje například i v Pavlově službě pro druhé (Sk 28,3–6).

Samozřejmě, Bible neučí, že křesťané budou vždy zcela chráněni před zlem. Někdy Bůh považuje za vhodné učinit zázrak na podporu evangelia. Ale někdy křesťané pro své svědectví trpí. V takové situaci se jejich trpělivá vytrvalost stává dalším znamením pro nevěřící o síle jejich víry.

„Když jim to Pán řekl, byl vzat vzhůru do nebe a usedl po pravici Boží“ (Mk 16,19). Ježíš vystoupil, aby usedl po Boží pravici, na místo nejvyšší moci, protože Ježíš porazil všechny síly zla.

Poslední verš je důležitý. Přestože učedníci šli a kázali evangelium „všude“, nešli sami. „Pán s nimi působil a jejich slovo potvrzoval znamením“ (Mk 16,20). Ježíš byl se svými učedníky tehdy a slibuje, že bude i s námi nyní, když budeme pokračovat v práci, kterou oni začali.

Aplikace

„A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku“ (Mt 28,20). V čem je ti toto zaslíbení útěchou a povzbuzením, když ty sám se snažíš zvěstovat evangelium „všude“?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 81. kapitolu „Zmrtvýchvstání“ (DA 779–787; TV 499–503) a 86. kapitolu „Poslední setkání“ (DA 818–828; TV 521–528) z knihy *Touha věků*.

„Pro věřícího je Kristus vzkříšením i životem. Život, který byl hříchem zničen, je ve Spasiteli obnoven, neboť v něm je život a on oživuje, koho chce. Má moc udělovat nesmrtelnost. Život, který jako člověk položil, znovu přijímá a dává lidem. Řekl: ‚Já jsem přišel, aby měly život a měly ho v hojnosti.‘ ‚Kdo by se však napil vody, kterou mu dám já, nebude žíznit na věky. Voda, kterou mu dám, stane se v něm pramenem, vyvěrajícím k životu věčnému.‘ ‚Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den.‘ (J 10,10; J 4,14; J 6,54).

Smrt pro věřícího člověka mnoho neznamena. Kristus o ní hovoří jako o nepatrném okamžiku. ‚Kdo zachovává mé slovo, nezemře navěky..., neokusí smrti navěky.‘ (J 8,51.52) Pro křesťana je smrt jen spánkem, chvílí ticha a tmy. Život je skryt s Kristem v Bohu, a, až se ukáže Kristus, náš život, tehdy i vy se s ním ukážete v slávě.‘ (Ko 3,4)“ (DA 786.787; TV 502.503)

Dokonce i ateističtí historici, kteří nedokážou přijmout realitu vzkříšení, připouštějí nejen to, že Ježíš byl zabit, ale i to, že po jeho smrti mnoho lidí tvrdilo, že viděli vzkříšeného Krista. To byl základ pro vytvoření toho, co se později stalo křesťanskou církví. Někteří ve snaze vysvětlit tvrzení učedníků zašli až tak daleko, že přišli s teorií, že Ježíš měl dvojče nebo že první učedníci měli halucinace, protože si mysleli, že viděli Ježíše. Jiní říkali, že Ježíš ve skutečnosti nikdy nezemřel, ale jen omdlel a potom, později, opět procitl. A objevily se i teorie, že Ježíšovo tělo vzali mimozemšťané.

Otázky k rozhovoru

1. Proč by učedníci lhali o Ježíšově zmrtvýchvstání? Podle všeho, co víme, museli pro svou víru čelit nenávisti, odcizení a pronásledování. Co by získali vymyšlením tohoto příběhu?
2. Který důkaz Ježíšova zmrtvýchvstání je pro vás nejpřesvědčivější? Podělte se o své důvody se svou třídou sobotní školy.
3. Uvažujte nad velkou nadějí, kterou nám nabízí Ježíšovo vzkříšení. Přečtěte si 1K 15. Jakou důležitost přikládá Pavel Ježíšovu vzkříšení?